
Toekomstvisie Centrale Dorpenraad Landelijk Noord

Datum: 31 mei 2020

Auteurs: dagelijks bestuur Centrale Dorpenraad

Inhoud

Inleiding.....	2
Achtergrond	2
Doel en werkwijze Centrale Dorpenraad.....	3
1. Wat is de Centrale Dorpenraad anno 2021?	3
2. Doelstellingen en taken	4
3. Financiën	7
4. Inhoudelijke thema's	8
Bijlage - Analyse enquête Centrale Dorpenraad.....	9
Respons	9
Bekendheid Centrale Dorpenraad	10
Belangrijke thema's	11

Inleiding

De Centrale Dorpenraad speelt een unieke en belangrijke rol in de verbinding tussen de bewoners van Landelijk Noord en de stad Amsterdam. Uniek, omdat de Centrale Dorpenraad al meer dan 60 jaar onder steeds veranderende omstandigheden de brug tussen landelijk gebied en stedelijk bestuur sterk weet te houden. Belangrijk, omdat Landelijk Noord 20% van het grondgebied van Amsterdam beslaat, maar nog geen 0,3% van de bewoners heeft.

De Centrale Dorpenraad heeft een structurele positie in de verbinding tussen de stad en Landelijk Noord. Die positie vergt de komende jaren een visie op de rol die de Centrale Dorpenraad kan en moet spelen om samen met het gemeentebestuur de kansen in het gebied te realiseren.

In die visie is er directe communicatie tussen alle belanghebbenden binnen een netwerk dat gebouwd is op de fijn vertakte structuur die de Centrale Dorpenraad in de loop der jaren heeft opgebouwd en die recht doet aan de veranderingen in zowel het bestuurlijk stelsel, als in Landelijk Noord.

Achtergrond

De Centrale Dorpenraad bestaat ruim 63 jaar, maar de wortels gaan verder terug; tot de annexatie van de dorpen bij de gemeente Amsterdam in 1921. Toen werd, met koninklijke goedkeuring, de Vereniging tot Bevordering van Buurbelangen “Ransdorp en Omgeving” opgericht. De vereniging behartigde de belangen van de dorpen “langs wettelijke weg en wel door requestreren en petitioneren, het houden van vergaderingen ter bespreking van algemene belangen”. De vereniging is formeel als een nachtkaaars uitgegaan, maar als informeel netwerk voortgezet, uitmondend in de oprichting van de stichting in 1957 als 12^e wijkcentrum van Amsterdam.

De behartiging van de ‘stoffelijke’ belangen van de dorpsbewoners waren aanvankelijk meest urgent. Maar ook ‘op het culturele vlak’, de belangen van het verenigingswezen, bleek de stichting in een behoefte te voorzien. Zo’n 50 verenigingen van de dorpsbewoners waren aangesloten bij het wijkcentrum.

Na de oprichting zijn de statuten nog enkele keren aangepast, om subsidie-technische redenen, eerst om omgevormd te worden tot wijkopbouworgaan en vervolgens tot ‘Centrum voor bewonersparticipatie en bestuurlijke ondersteuning’. Directe aanleiding voor het opstellen deze toekomstvisie is ook nu het veranderde subsidiebeleid van de gemeenten dat zich de afgelopen jaren ontvouwt. Maar ook het nieuwe bestuurlijk stelsel en veranderingen in de samenleving geven aanleiding tot een heroverweging van doel en werkwijze van de Centrale Dorpenraad.

Op basis van dit visie document wil de Centrale Dorpenraad haar rol als spil tussen enerzijds de bewoners van Landelijk Noord en de belangengroepen in het gebied en anderzijds de gemeente Amsterdam borgen voor de overzienbare toekomst.

Doel en werkwijze Centrale Dorpenraad

Tot de komst van het nieuwe bestuurlijk stelsel in 2018 was de verhouding tussen Centrale Dorpenraad en het stadsdeelbestuur vastgelegd in een bestuurlijk convenant. Dat gaf de Centrale Dorpenraad recht om ongevraagd advies te geven over zaken die het landelijk gebied betreffen en indien noodzakelijk ook het recht om gekwalificeerd advies te geven. In het bestuurlijk overleg kwamen de zaken aan de orde die door de bewoners van Landelijk Noord ter tafel werden gebracht, veelal op het vlak van ruimtelijke ordening, infrastructuur en maatschappelijke samenhang. Informatie over wat er speelt in de dorpen en wat de effecten zijn van stedelijk beleid op het landelijk gebied liep over een fijn vertakt netwerk van dorpsbewoners, verenigingen en lokale dorpsraden. En dat is nog steeds zo.

Maar het convenant is sinds het nieuwe bestuurlijke stelsel, waarin de positie van de stadsdelen is veranderd en de rol van adviseur van het stadsdeelbestuur is overgenomen door de stadsdeelcommissie, opgezegd. Het gebiedsgericht werken helpt om de gemeentelijke organisatie beter bewust te maken van de bijzondere belangen van de dorpen en dat mee te nemen in de gebiedsplannen, maar het blijft nog altijd van meerwaarde om de (informatie over) de belangen van de bewoners ook bestuurlijk te bespreken.

Ook in onze liefelijke dorpen staat de tijd niet stil. Nieuwe bewoners bevolken het gebied. Over het algemeen bemiddeld en voorzien van sterke netwerken, met een grote deskundigheid op diverse terreinen. De invloed van sociale media neemt toe en de verhouding tussen overheid en bewoners is aan verandering onderhevig.

1. Wat is de Centrale Dorpenraad anno 2021?

De Centrale Dorpenraad is een overkoepelende organisatie die de inwoners van de dorpen Schellingwoude, Zunderdorp, Holysloot, Ransdorp en Durgerdam met elkaar verbindt. Zij zet zich vooral in voor dorps overstijgende onderwerpen en wil daarnaast de samenwerking tussen bewoners en groepen bevorderen.

De Centrale Dorpenraad is een stichting die het landelijke gebied van Amsterdam-Noord en zijn bewoners sinds 1957 vertegenwoordigt. Voor de stichting zijn ruim 80 vrijwilligers actief in de verschillende Dorpsraden, Werkgroepen en Commissies. Vanuit iedere dorpsraad of -commissie zit een vertegenwoordiger in het dagelijks bestuur van de stichting en er is één personeelslid voor 24 uur in dienst.

De Centrale Dorpenraad heeft naast de belangenbehartiging nog meer taken:

- **Informeren**

De Centrale Dorpenraad wil de bewoners zo goed mogelijk informeren over zaken die met Landelijk Noord te maken hebben. Dit gebeurt nu door de uitgifte van wijkblad 't Zwaantje dat maandelijks in heel Landelijk Noord gratis wordt verspreid, de digitale Nieuwsbrief en onze website www.centraledorpenraad.nl. Ook worden hiervoor de websites, Facebookpagina's en Whats-appgroep van de Dorpsraden gebruikt.

- **Communiceren**

De Centrale Dorpenraad vraagt geregeld aan zijn vrijwilligers reacties op specifieke onderwerpen of vragen vanuit de gemeente. Ook bij bewoners worden reacties opgehaald. Dit kan via een oproep in bijvoorbeeld 't Zwaantje maar ook via een enquête.

- **Ondersteunen**

De Dorpsraden en Werkgroepen, maar ook lokale clubs, verenigingen en bewonersinitiatieven worden door de Centrale Dorpenraad ondersteund bij hun activiteiten. Dit kan met het aanvragen van subsidie of een gezamenlijke vergunning en de mogelijkheid om extra publiciteit te genereren.

- **Participeren**

De Centrale Dorpenraad wil bewoners stimuleren om sociale en culturele activiteiten te ontplooiën, bij voorkeur voor dorps overstijgend. Hiermee willen we de maatschappelijke waarden verstevigen.

De Centrale Dorpenraad is voor veel partijen het aanspreekpunt voor het gebied Landelijk Noord. Wij zitten regelmatig om tafel met verschillende overheden en instanties zoals de Stadsdeelcommissie Noord, Hoogheemraadschap, Natuurmonumenten, GlasDraad e.d. om onderwerpen die voor Landelijk Noord belangrijk zijn op de agenda te zetten én gezamenlijk op te pakken. Denk bijvoorbeeld ook aan de dijkversterking, openbaar vervoer, ruimtelijke ordening, OBS De Weidevogel en biodiversiteit.

2. Doelstellingen en taken

De Centrale Dorpenraad heeft in het verleden haar doelstellingen en taken als volgt beschreven.

Doelstellingen

Van oudsher heeft de Centrale Dorpenraad de volgende vier doeleinden beschreven

1. Het stimuleren van sociaal-culturele betrokkenheid en participatie van de inwoners van Landelijk Noord.
2. Het onderhouden van contacten met en het verstrekken van adviezen aan het dagelijks bestuur van het Stadsdeel Amsterdam-Noord.
3. Bevordering van de invloed van de inwoners op het beleid van overheden en instanties in het gebied.
4. Het bevorderen van deelname en overleg van de inwoners van LN aan bovengenoemde activiteiten.

Vanwege de gewijzigde positie van de Centrale Dorpenraad t.a.v. de gemeente Amsterdam, met daarbij inbegrepen Stadsdeel Amsterdam Noord, zijn ook de doelstellingen de stichting hierop aangepast.

- De Centrale Dorpenraad helpt de sociale samenhang en maatschappelijke waarde van Landelijk Noord vergroten
- Centrale Dorpenraad vormt officieel aanspreekpunt vanuit stadsbestuur naar Landelijk Noord toe.
- Centrale Dorpenraad speelt een actieve verbindende rol bij onderwerpen die dorps overstijgend spelen. Denk aan glasvezelnetwerk, dijkversterking, ruimtelijk ordening, infrastructuur en energietransitie in Landelijk Noord.
- De Centrale Dorpenraad is geen eigen (deel)gemeente(-bestuur). Neemt geen politieke standpunten in maar informeert en verbind op basis van een sterk netwerk met administratief centrum in Ransdorp.
- De Centrale Dorpenraad is er voor alle bewoners en ondersteunt initiatieven die vanuit de dorpsbewoners worden opgezet.
- Internet en sociale media nemen in belang toe; we zijn minder afhankelijk van fysieke bijeenkomsten om informatie op te halen. Dorpsapps spelen een belangrijke rol als verbinder tussen bewoners, net als de interactieve website van de Centrale Dorpenraad.

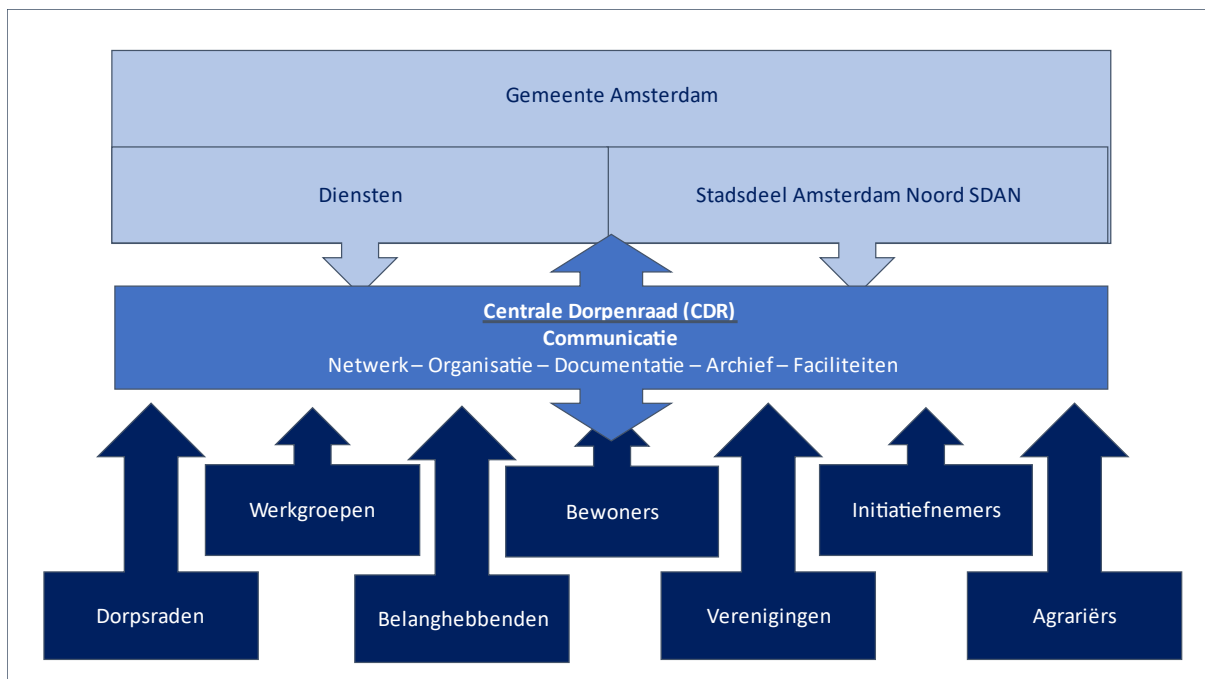
Taken & Activiteiten

Om invulling te geven aan deze doelstellingen heeft de Centrale Dorpenraad de volgende taken en activiteiten omschreven

- Stimuleren van werkgroepen die (kunnen) worden ondersteund door kennis en know-how (archief Centrale Dorpenraad) om specifieke thema's bij de gemeente op de agenda te zetten. De Centrale Dorpenraad als aanjager/verbinder voor afstemming tussen de dorpen voor thema's Landelijk Noord.
- Stimuleren van actief burgerschap. Belangenbehartiging en het bevorderen van de zelfredzaamheid van de bewoners. In het bijzondere van oudere of kwetsbare bewoners.
- Directe betrokkenheid vanuit Centrale Dorpenraad en dorpsraden in de verstrekking van (buurt-)subsidies, zodat bewoners worden geactiveerd om hierin te participeren en middelen op een juiste manier aangewend worden. Daarin worden ook fondsen ten behoeve van cultureel-, natuurschappelijk- of maatschappelijk nut geadresseerd.
- Focus op een doe-democratie. Werkgroepen die komen en gaan naar gelang het thema speelt. Bijvoorbeeld OV/Mokum-Flex of Regionale Energie Strategie. Gebied brede activiteiten opzetten, in het kader van sociale verbinding en maatschappelijke betrokkenheid.
- Kennisborging rondom specifieke thema's:
 - Agrarisch
 - Infrastructuur / wegennetwerk
 - Historische waarde Landelijk Noord

- Opzetten en onderhouden van het communicatie netwerk in Landelijk Noord
 - o Frequent bij elkaar komen voor dorp overstijgende thema's, voorbereiding overleg met stadsdeel
 - o Huis aan huis wijkblad 't Zwaantje in Landelijk Noord, tevens digitaal beschikbaar
 - o Website, nieuwsbrief, netwerk van Dorpsapps verbonden door Centrale Dorpenraad-groep
 - o Administratief centrum voor bewonersnetwerken
 - o Activiteitengids voor Landelijk Noord in hardcopy en digitaal
 - o Netwerk inzetten ter versterking van bewonersparticipatie

Schematisch

Samenvattend

De directe betrokkenheid van de bewoners is bepalend en wij willen dienstbaar zijn aan hen. Dit wil de Centrale Dorpenraad doen door:

- de ogen en oren van het gebied te zijn. Vanuit deze rol is de Centrale Dorpenraad het belangrijkste contactpunt voor de gebiedsmakelaar. De gebiedsmakelaar benut het fijnmazige, maatschappelijke netwerk van de Centrale Dorpenraad.
- het blijven informeren van de bewoners over zaken die met Landelijk Noord te maken hebben, dit gebeurt nu vooral via de website en maandblad 't Zwaantje
- steeds meer actief gebruik gaan maken van de verschillende Dorpsapps, het opstarten digitale nieuwsbrief en gebruik gaan maken van online enquêtes om bewoners te bevragen over specifieke onderwerpen
- ondersteuning geven aan de vrijwilligers en bewonersinitiatieven van Landelijk Noord, zoals het verzorgen van verslaglegging, als administratief centrum hulp bij subsidieaanvragen en vergunningen en ondersteuning bij communicatie
- gesprekspartner zijn voor overheden zoals de Alliantie Markermeerdijken, Rijkswaterstaat, provincie en gemeente, samenwerken om het best mogelijke resultaat te behalen

3. Financiën

De Centrale Dorpenraad ontvangt van het stadsdeel Amsterdam Noord jaarlijks subsidie voor hun werkzaamheden. Er zijn beperkte eigen inkomsten uit verkoop van boeken, advertentie inkomsten en medegebruik van het kantoor. Deze inkomsten zijn niet voldoende om de totale exploitatiekosten te dekken. Voor eventuele projecten worden apart subsidies aangevraagd bij fondsen. Zonder de subsidie van het stadsdeel heeft de Centrale Dorpenraad geen toekomst!

Wat leveren de werkzaamheden van de Centrale Dorpenraad op:

- Inzet van bewoners
Zoals bij de dijkversterking Durgerdam, de pilot Mokumflex, inzameling GFT, Buurtbudget.
- Eigen initiatieven van bewoners
Zoals de aanleg glasvezelnetwerk in Landelijk Noord, in het hele gebied verzamelen van zwerfafval, vastleggen van de historie van het gebied, AED groepen, organiseren kinderdisco's.
- Communicatie naar bewoners
Zoals over de het Instandhoudingsprogramma Landelijk Noord, over de windmolens, dorpse activiteiten, de dijkversterking.
- Betrokkenheid
Door de bewoners te informeren, stimuleren en met elkaar te verbinden wordt de betrokkenheid bij elkaar en het gebied vergroot.

Door de structuur van de organisatie, met dorpsraden, werkgroepen en een dagelijks bestuur welke allemaal worden ondersteund door een parttime personeelslid, is er al vele jaren een bestendige basis. Vrijwilligers komen en gaan maar de ondersteuning blijft.

De Centrale Dorpenraad is al een spin in het web waarbij allerlei zaken samenkomen, worden verzameld, gecommuniceerd naar bewoners en met elkaar worden verbonden. Bewoners en overheden weten bij wie ze terecht kunnen.

Toekomstige financiën

Om al deze werkzaamheden uit te voeren heeft de Centrale Dorpenraad behoefte aan zekerheid omtrent hun toekomstige inkomsten. Al enkele jaren is het jaarlijkse subsidiebedrag gelijk gebleven en tot nu toe heeft dit nog niet tot grote tekorten geleid hoewel er de afgelopen jaren ook niets is geïnvesteerd. Het dagelijks bestuur voorziet dat de benodigde basis exploitatiekosten zullen stijgen omdat diverse kostenposten omhoog gaan, zoals de jaarlijkse huurverhoging, belastingen, verzekeringen en personeelskosten.

Verder is het voor het functioneren van de Centrale Dorpenraad noodzakelijk om te zorgen dat de IT van kantoor up-to-date is, pc, kantoorprinter en goed internet zijn in deze tijd onmisbaar om goed te kunnen werken.

Dit alles resulteert in de behoefte aan een (jaarlijkse) indexering van het huidige subsidiebedrag.

4. Inhoudelijke thema's

Door middel van een enquête heeft de Centrale Dorpenraad in 2020 bij de bewoners gevraagd welke thema's voor hen van belang zijn en die dus als bewonersinitiatief kunnen worden ontwikkeld, met ondersteuning van de infrastructuur van de Centrale Dorpenraad.

Uit de enquête is in ieder geval naar voren gekomen dat alle respondenten de Centrale Dorpenraad kennen en heeft het merendeel (78%) in hoofdlijnen een beeld van de activiteiten van de Centrale Dorpenraad.

De volgende thema's worden in de enquête het belangrijkste gevonden en verdienen de prioriteit van de Centrale Dorpenraad.

Tabel 1

Top-5 van de voorgelegde thema's gebaseerd op de wegingen "Uitermate belangrijk" en "Zeer belangrijk".

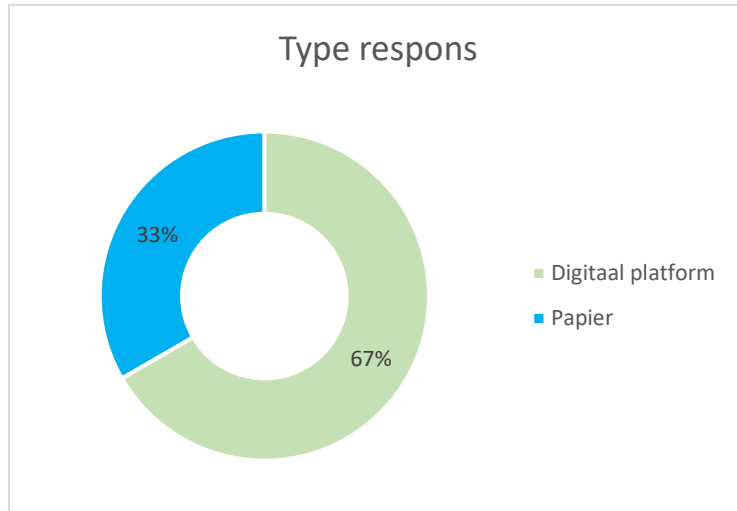
Onderwerp	Aantal respondenten die dit onderwerp bovengemiddeld belangrijk vinden
Bereikbaarheid (zoals openbaar vervoer, fiets- en wandelpaden, verkeer, etc.)	95
Biodiversiteit & Natuur	91
Bodemdaling	84
Dijkversterking	83
Behoud agrarisch gebied	80

Dit is zowel voor de gemeente Amsterdam, als voor de Centrale Dorpenraad een belangrijke leidraad voor de gebiedsplannen in de komende jaren.

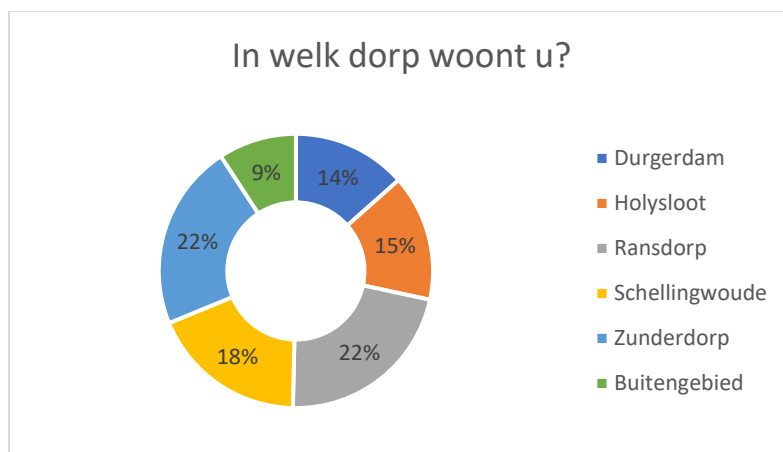
Bijlage - Analyse enquête Centrale Dorpenraad

Respons

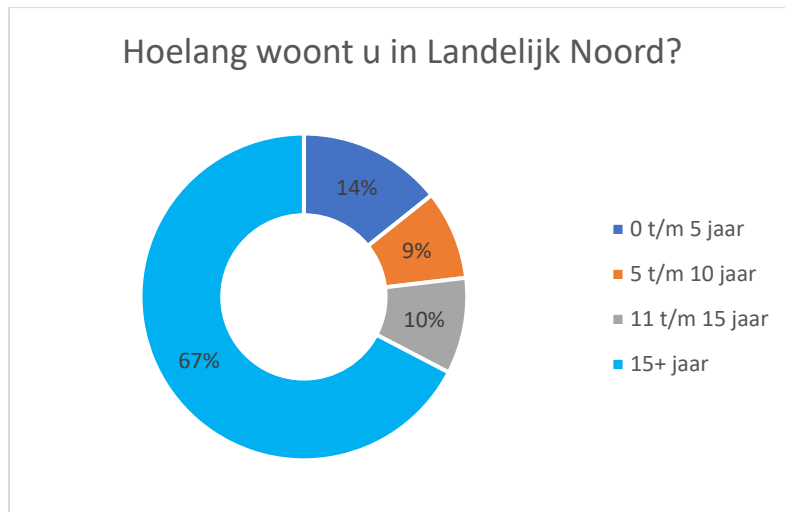
In totaal hebben 147 bewoners gerepsondeerd. Waarvan tweederde (67%) online.

Gezien de aantallen inwoners per dorp is de respons in Durgerdam relatief laag en in Holysloot relatief hoog.

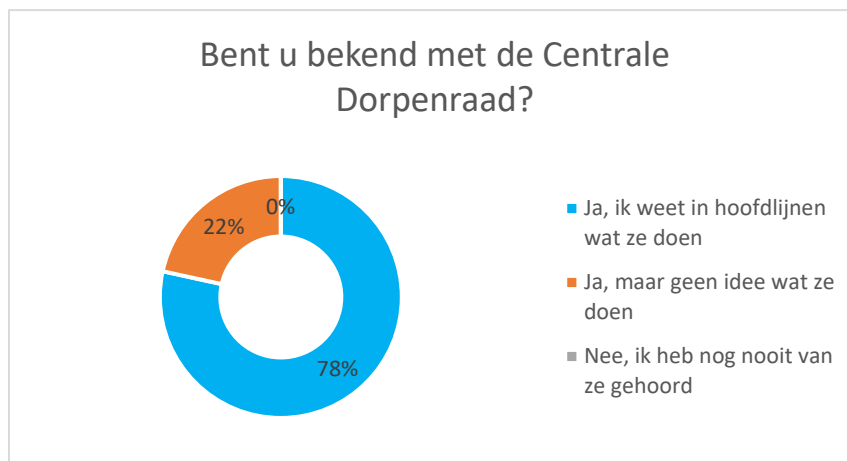

Ruim driekwart (77 %) van de respondenten woont langer dan 10 jaar in Landelijk Noord

Bekendheid Centrale Dorpenraad

Van de respondenten heeft het merendeel (78%) in hoofdlijnen een beeld van de activiteiten van de Centrale Dorpenraad/Dorpsraden.

Belangrijke thema's

Top-5 van de voorgelegde thema's gebaseerd op de wegingen "Uitermate belangrijk" en "Zeer belangrijk".

Onderwerp	Aantal respondenten die dit onderwerp bovengemiddeld belangrijk vinden
Bereikbaarheid (zoals openbaar vervoer, fiets- en wandelpaden, verkeer, etc.)	95
Biodiversiteit & Natuur	91
Bodemdaling	84
Dijkversterking	83
Behoud agrarisch gebied	80

Bottom-5 van de voorgelegde thema's gebaseerd op de "Niet Belangrijk" en "Helemaal Niet Belangrijk"

Onderwerp	Aantal respondenten die dit onderwerp bovengemiddeld belangrijk vinden
Afvalinzameling (gescheiden inzameling, grofvuil en zwerfafval)	12
Bodemdaling	9
Bereikbaarheid (zoals openbaar vervoer, fiets- en wandelpaden, verkeer, etc.)	8
Biodiversiteit & Natuur	6
Dijkversterking	6

Overzicht van de respons op de voorgelegde thema's op volgorde van de thema's (aantal respondenten per categorie).

Vraag	Onderwerp	Boven- gemiddeld niet belangrijk	helemaal niet belangrijk	niet belangrijk	redelijk belangrijk	zeer belangrijk	uitermate belangrijk	Boven- gemiddeld belangrijk
1	Dijkversterking	6	3	3	42	55	28	83
2	Bereikbaarheid (zoals openbaar vervoer, fiets- en wandelpaden, verkeer, etc.)	8	1	7	30	61	34	95
3	Energie & Duurzaamheid (zoals windmolens, zonnepanelen, groengas en/of warmtenet etc.)	22	8	14	50	35	21	56
4	Biodiversiteit & Natuur	6	3	3	30	48	43	91
5	Toerisme & Recreatie	61	26	35	44	18	8	26
6	Bodemdaling	9	4	5	33	47	37	84
7	Ruimtelijke Ordening (zoals infrastructuur, wegen en woningbouw)	13	6	7	40	51	26	77
8	Behoud agrarisch gebied	19	4	15	27	47	33	80
9	Zorg & Welzijn	19	2	17	54	42	14	56
10	Jongeren & Onderwijs	29	5	24	53	32	15	47
11	Dorps overstijgende activiteiten (voor bijvoorbeeld ouderen of jongeren)	35	8	27	60	23	10	33
12	Cultuurhistorische kwaliteiten (het bewaken en borgen van deze kwaliteiten)	16	4	12	43	48	20	68
13	Afvalinzameling (gescheiden inzameling, grofvuil en zwerfafval)	12	3	9	49	48	20	68